

[Strona Główna](#) > ... > [Wszczęcie Postępowania Sądowego](#) > [Gdzie i jak](#) > [Prawo Którego Kraju Zostanie Zastosowane?](#) > [Spain](#)

Prawo którego kraju zostanie zastosowane?

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Hiszpania

1 Źródła obowiązujących przepisów

1.1 Przepisy krajowe

Większość norm kolizyjnych zawarta jest w tytule wstępnym kodeksu cywilnego (art. 9–12). Obowiązujące przepisy prawne są również określone w niektórych ustawach szczególnych, takich jak np. ustawa o przysposobieniu międzynarodowym.

1.2 Wielostronne konwencje międzynarodowe

W odniesieniu do prawa właściwego obecnie obowiązują w Hiszpanii następujące rozporządzenia UE:

- rozporządzenie nr 1346/2000 w sprawie postępowania upadłościowego;
- rozporządzenie nr 593/2008 w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I);
- rozporządzenie nr 864/2007 dotyczące prawa właściwego dla zobowiązań pozaumownych („Rzym II”);
- rozporządzenie nr 1259/2010 w sprawie wprowadzenia w życie wzmocnionej współpracy w dziedzinie prawa właściwego dla rozwodu i separacji prawnej (Rzym III);
- rozporządzenie nr 650/2012 w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego;
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1191 z dnia 6 lipca 2016 r. w sprawie promowania swobodnego przepływu obywateli poprzez uproszczenie wymogów dotyczących przedkładania określonych dokumentów urzędowych w Unii Europejskiej i zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1024/2012. Rozporządzenie obowiązuje od dnia 16 lutego 2019 r.

Hiszpania jest również stroną szeregu konwencji o kolizji przepisów. Do głównych konwencji wielostronnych w tym zakresie należą:

- Konwencja o prawie właściwym dla imion i nazwisk, sporządzona w Monachium dnia 5 września 1980 r.;
- Konwencja o jurysdykcji, prawie właściwym, uznawaniu, wykonywaniu i współpracy w zakresie odpowiedzialności rodzicielskiej oraz środków ochrony dzieci, sporządzona w Hadze dnia 19 października 1996 r.;
- Protokół o prawie właściwym dla zobowiązań alimentacyjnych, sporządzony w Hadze dnia 23 listopada 2007 r.;
- Konwencja dotycząca kolizji praw w przedmiocie formy rozporządzeń testamentowych, sporządzona w Hadze

dnia 5 października 1961 r.;

- Konwencja o prawie właściwym dla wypadków drogowych, sporządzona w Hadze dnia 4 maja 1971 r.;

- Konwencja w sprawie prawa właściwego dla odpowiedzialności za produkty wadliwe, sporządzona w Hadze dnia 2 października 1973 r.

1.3 Główne konwencje dwustronne

W odniesieniu do prawa właściwego obowiązuje obecnie konwencja między Królestwem Hiszpanii a Wschodnią Republiką Urugwaju o kolizji przepisów w sprawach dotyczących świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci oraz uznawania i wykonywania wyroków sądów i ugód dotyczących świadczeń alimentacyjnych, sporządzona w Montevideo dnia 4 listopada 1987 r.

2 Wdrożenie norm kolizyjnych

2.1 Czy istnieje obowiązek stosowania przez sąd norm kolizyjnych z urzędu?

Art. 12 ust. 6 kodeksu cywilnego stanowi, że „sądy i organy stosują z urzędu normy kolizyjne prawa hiszpańskiego”.

2.2 Odesłanie

Art. 12 ust. 2 kodeksu cywilnego stanowi, że odesłanie do prawa obcego uważa się za odesłanie do jego prawa materialnego, niezależnie od odesłania do innego prawa niebędącego prawem hiszpańskim przewidzianego przez normy kolizyjne tego prawa obcego. Oznacza to, że dozwolone jest wyłącznie odesłanie zwrotne.

Odesłanie dalsze nie jest dozwolone, z wyjątkiem spraw dotyczących weksli, czeków i skryptów dłużnych w odniesieniu do zdolności do zaciągania tego rodzaju zobowiązań.

Jeżeli zastosowanie ma rozporządzenie UE lub konwencja międzynarodowa, będą miały zastosowanie zawarte w tych aktach prawnych zasady szczególne dotyczące odesłania.

2.3 Zmiana łącznika

W prawie hiszpańskim nie ma zasad ogólnych dotyczących konfliktu ruchomego, który polega na zmianie okoliczności stanowiących łącznik normy kolizyjnej. Art. 9 ust. 1 kodeksu cywilnego stanowi w odniesieniu do pełnoletności, że zmiana łącznika nie ma wpływu na już osiągniętą pełnoletność. W tym zakresie zastosowanie ma prawo, które obowiązywało w chwili powstania danej sytuacji prawnej, nawet w przypadku późniejszej zmiany łącznika.

Jeżeli zastosowanie ma rozporządzenie UE lub konwencja międzynarodowa, stosuje się zawarte w tych aktach prawnych zasady szczególne dotyczące konfliktu ruchomego.

2.4 Wyjątki od normalnego stosowania norm kolizyjnych

Art. 12 ust. 3 kodeksu cywilnego stanowi, że prawo obce nie będzie miało zastosowania, jeżeli jest sprzeczne z porządkiem publicznym. Stosowanie prawa obcego jest zatem wykluczone, gdy prowadzi do wyraźnego naruszenia podstawowych zasad prawa hiszpańskiego. Za kluczowe uznaje się zasady zawarte w konstytucji.

2.5 Stwierdzenie prawa obcego

Strony mają obowiązek dowieść treści i ważności prawa obcego, a sąd może skorzystać z wszelkich środków dowodowych uznanych przez siebie za konieczne na potrzeby zastosowania tego prawa. Jest to system mieszany, łączący zasadę składania oświadczeń i przeprowadzania dowodów przez strony, przy ewentualnym udziale sądu w tych czynnościach. W wyjątkowych przypadkach, jeżeli nie można dowieść treści prawa obcego, zastosowanie będzie miało prawo hiszpańskie.

3 Normy kolizyjne

3.1 Zobowiązania umowne i akty prawne

Kwestię ustalania prawa właściwego dla zobowiązań umownych reguluje co do zasady rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 593/2008 (rozporządzenie Rzym I). Sprawy, w przypadku których nie ma zastosowania rozporządzenie Rzym I, rozstrzygane są zgodnie z przepisami art. 10 ust. 5 kodeksu cywilnego, które opierają się na uznaniu swobody wyboru, pod warunkiem że prawo właściwe zostaje wyraźnie wybrane przez strony i że pozostaje ono w pewnym związku z przedmiotową sprawą. W przeciwnym razie zastosowanie ma wspólne prawo krajowe stron, a w razie braku takiego prawa – prawo ich wspólnego miejsca zwykłego pobytu, a w ostateczności – prawo miejsca zawarcia umowy.

3.2 Zobowiązania pozaumowne

Kwestię tę reguluje rozporządzenie (WE) nr 864/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. (Rzym II). W sprawach dotyczących wypadków drogowych i odpowiedzialności producenta zastosowanie mają normy kolizyjne zawarte w konwencjach haskich odpowiednio z 1971 r. i z 1973 r.

Kwestie nieobjęte zakresem zastosowania żadnego z powyższych przepisów reguluje art. 10 ust. 9 kodeksu cywilnego, zgodnie z którym sprawy dotyczące odpowiedzialności pozaumownej rozpatrywane są zgodnie z prawem miejsca, w którym wystąpiło zdarzenie powodujące powstanie tego rodzaju odpowiedzialności. Negotiorum gestio podlega prawu miejsca, w którym skoncentrowana jest działalność gestora, a bezpodstawne wzbogacenie podlega prawu, zgodnie z którym nastąpiło bezpodstawne uzyskanie korzyści majątkowej.

3.3 Status osoby, aspekty odnoszące się do stanu cywilnego osoby (imię i nazwisko, miejsce zamieszkania, zdolność)

Art. 9 kodeksu cywilnego stanowi, że o prawie właściwym w tych sprawach decyduje obywatelstwo osób fizycznych. Istnieją przepisy dotyczące przypadków podwójnego obywatelstwa oraz nieokreślonego obywatelstwa. W przypadku podwójnego obywatelstwa należy ustalić, czy jest to podwójne obywatelstwo przewidziane w prawie hiszpańskim, czy też podwójne obywatelstwo nieprzewidziane w prawie hiszpańskim. Umowy o podwójnym obywatelstwie zawarto z Chile, Peru, Paragwajem, Nikaraguą, Gwatemalą, Boliwią, Ekwadorem, Kostaryką, Hondurasem, Republiką Dominikańską, Argentyną i Kolumbią. W tych przypadkach mają zastosowanie przepisy tych umów międzynarodowych, a jeżeli nie mają one zastosowania, pierwszeństwo ma obywatelstwo związane z ostatnim miejscem zwykłego pobytu, a w jego braku – ostatnie nabyte obywatelstwo. Jeżeli w prawie hiszpańskim nie przewidziano podwójnego obywatelstwa, a jednym z obywatelstw jest obywatelstwo hiszpańskie, fakt ten jest nadrzędny, chociaż należy zastosować zasadę niedyskryminacji ze względu na przynależność państwową, jeżeli obydwa obywatelstwa są obywatelstwami państw UE. W odniesieniu do osób o niekreślonym obywatelstwie za prawo ojczyste uznaje się prawo miejsca zwykłego pobytu. W odniesieniu do bezpaństwowców zastosowanie ma art. 12 konwencji nowojorskiej z dnia 28 września 1954 r., zgodnie z którym prawem właściwym jest prawo państwa miejsca zamieszkania bezpaństwowca, a w jego braku – prawo miejsca pobytu.

Prawo właściwe dla nazwisk osób fizycznych reguluje konwencja monachijska z 1980 r. Kwestie związane z imieniem i nazwiskiem osoby fizycznej podlegają prawu państwa, którego osoba ta jest obywatelem.

3.4 Ustanowienie więzi rodzicielskiej z dzieckiem, w tym przysposobienie

Art. 9 ust. 4 kodeksu cywilnego stanowi, że prawem właściwym dla ustalenia pochodzenia dziecka jest prawo miejsca zwykłego pobytu dziecka w chwili ustalenia pochodzenia. W braku miejsca zwykłego pobytu dziecka lub jeżeli wspomniane prawo nie pozwala na ustalenie pochodzenia dziecka, prawem właściwym będzie prawo krajowe właściwe dla miejsca pobytu dziecka w tym czasie. Jeżeli wspomniane prawo nie pozwala na ustalenie pochodzenia dziecka lub jeżeli dziecko nie ma obywatelstwa, zastosowanie będzie miało hiszpańskie prawo materialne.

Prawo właściwe dla przysposobienia podlega przepisom szczególnym – ustawie nr 54/2007 o przysposobieniu międzynarodowym. Art. 18 tej ustawy stanowi, że przysposobienie na mocy decyzji hiszpańskiego organu podlega hiszpańskiemu prawu materialnemu, jeżeli przysposobiony ma miejsce pobytu stałego w Hiszpanii

w chwili przysposobienia lub jeżeli został lub zostanie przywieziony do Hiszpanii w celu ustanowienia miejsca pobytu w Hiszpanii.

Prawo właściwe dla treści stosunków między rodzicami a dziećmi, powstałych w sposób naturalny albo w wyniku przysposobienia, oraz dla wykonywania władzy rodzicielskiej ustala się zgodnie z konwencją haską z dnia 19 października 1996 r. Art. 17 konwencji stanowi, że wykonywanie władzy rodzicielskiej podlega prawu państwa, w którym znajduje się miejsce zwykłego pobytu dziecka.

3.5 Związek małżeński, pary, które nie zawarły związku małżeńskiego/konkubenci, związki partnerskie, rozwód, separacja sądowa, obowiązki alimentacyjne

Istnieją zasady regulujące zawieranie małżeństwa i skutki jego zawarcia. W odniesieniu do formy zawarcia związku małżeńskiego kodeks cywilny stanowi, że w Hiszpanii oraz poza jej granicami: 1) ślubu może udzielić sędzia, burmistrz lub urzędnik wskazany w kodeksie; 2) związek małżeński można zawrzeć w formie religijnej przewidzianej w przepisach. Stanowi on również, że Hiszpanie mogą zawrzeć małżeństwo poza granicami Hiszpanii w formie określonej przez prawo miejsca zawarcia małżeństwa. Jeżeli obydwie strony są cudzoziemcami, mogą zawrzeć związek małżeński w Hiszpanii zgodnie z tymi samymi przepisami, które dotyczą obywateli hiszpańskich, lub z przepisami prawa ojczystego każdej ze stron. Zdolność do zawarcia związku małżeńskiego oraz oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński również podlegają prawu ojczystemu każdego z małżonków (art. 9 ust. 1 kodeksu cywilnego).

Zgodnie z art. 9 ust. 2 kodeksu cywilnego skutki zawarcia małżeństwa podlegają wspólnemu prawu ojczystemu małżonków z chwili zawarcia małżeństwa. W braku wspólnego prawa ojczystego kwestie te podlegają prawu ojczystemu lub prawu miejsca zwykłego pobytu którejkolwiek ze stron wybranemu przez obydwie strony w dokumencie urzędowym sporządzonym przed zawarciem małżeństwa. Jeżeli nie dokonano wyboru, zastosowanie ma prawo wspólnego miejsca zwykłego pobytu stron bezpośrednio po zawarciu małżeństwa, a w jego braku – prawo miejsca zawarcia małżeństwa.

Separacja prawna i rozwód podlegają rozporządzeniu nr 1259/2010 w sprawie wprowadzenia w życie wzmocnionej współpracy w dziedzinie prawa właściwego dla rozwodu i separacji prawnej (Rzym III). Art. 107 ust. 1 kodeksu cywilnego stanowi, że unieważnienie małżeństwa podlega prawu właściwemu dla zawarcia małżeństwa.

Hiszpańskie prawo prywatne międzynarodowe nie zawiera żadnych przepisów dotyczących par żyjących w konkubinacie (co oznacza co do zasady stosowanie przez analogię przepisów dotyczących związków małżeńskich).

Zobowiązania alimentacyjne podlegają Protokołowi haskiemu z 2007 r. o prawie właściwym dla zobowiązań alimentacyjnych.

3.6 Małżeńskie ustroje majątkowe

Przepis regulujący skutki zawarcia małżeństwa (art. 9 ust. 2 kodeksu cywilnego) dotyczy zarówno skutków osobistych, jak i majątkowych. Zastosowanie ma zatem wspólne prawo ojczyste małżonków z chwili zawarcia małżeństwa; w jego braku – prawo ojczyste lub prawo miejsca zwykłego pobytu którejkolwiek ze stron wybrane przez obydwie strony w dokumencie urzędowym sporządzonym przed zawarciem małżeństwa; jeżeli nie dokonano takiego wyboru, prawem właściwym jest prawo wspólnego miejsca zwykłego pobytu stron bezpośrednio po zawarciu małżeństwa, a w jego braku – prawo miejsca zawarcia małżeństwa.

Umowy lub porozumienia, które ustanawiają, zmieniają lub zastępują małżeński ustrój majątkowy, są ważne, jeżeli są zgodne z prawem regulującym skutki zawarcia małżeństwa, z prawem ojczystym albo z prawem miejsca zwykłego pobytu którejkolwiek ze stron w chwili zawarcia tego rodzaju umów lub porozumień (art. 9 ust. 3 kodeksu cywilnego).

3.7 Testamenty i dziedziczenie

Hiszpania stosuje przepisy rozporządzenia nr 650/2012 w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego. Zgodnie z tym rozporządzeniem

zastosowanie ma prawo miejsca zwykłego pobytu spadkodawcy z chwili jego śmierci, o ile spadkodawca nie wybrał jako prawa właściwego prawa państwa, którego był obywatelem.

Formę testamentu reguluje konwencja haska z 1961 r.

3.8 Nieruchomości

Zgodnie z art. 101 ust. 1 kodeksu cywilnego posiadanie, własność i inne prawa do nieruchomości oraz jawność tych praw podlegają prawu miejsca położenia nieruchomości, przy czym przepis ten ma również zastosowanie do ruchomości. Do celów związanych z ustanawianiem lub przenoszeniem praw do przewożonych towarów uznaje się, że towary te znajdują się w miejscu, z którego zostały wysłane, chyba że nadawca i odbiorca wyraźnie lub w sposób dorozumiany uzgodnili, że uznają, iż towary te znajdują się w miejscu przeznaczenia. Statki wodne, statki powietrzne i środki transportu kolejowego oraz wszystkie ustanowione do nich prawa podlegają prawu państwa bandery lub państwa rejestracji. Pojazdy silnikowe i inne środki transportu drogowego podlegają prawu państwa, w którym się znajdują. Emisja papierów wartościowych podlega prawu państwa, w którym się jej dokonuje.

3.9 Niewypłacalność

Sprawy nieobjęte zakresem zastosowania [rozporządzenia Rady nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego](#) podlegają [ustawie o prawie upadłościowym nr 22/2003 z dnia 9 lipca 2003 r.](#) Art. 200 wspomnianej ustawy stanowi, że co do zasady postępowanie upadłościowe w Hiszpanii oraz jego skutki, a także procedury związane z przeprowadzaniem i z kończeniem tego rodzaju postępowania podlegają prawu hiszpańskiemu (ustawa nr 22/2003 z dnia 9 lipca 2003 r. zmieniona ustawą nr 9/2015 o pilnych środkach w zakresie upadłości (hiszpański Dziennik Urzędowy z dnia 26 maja 2015 r.)). Prawo upadłościowe zawiera również przepisy prawa prywatnego międzynarodowego określające prawo właściwe dla różnych stosunków prawnych występujących w tym postępowaniu.

■ Ostatnia aktualizacja: 08/12/2020

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.